

Long Đình và Long Đông

Nguyễn-Xuân Nghĩa Ngày 131004

Hoa Kỳ Chuyển Trục Rồi Long Đình Với Châu Á

** Một người đàn ông đang ngắm mấy cái quần gần cái áo có hình Tổng thống Mỹ trong một tiệm bán đồ cũ tại Kuala Lumpur, ngày hai Tháng 10 2013 - Ảnh của AFP **

Dù thiếu thời đã từng sống tại Châu Á và Hawaii, Tổng thống Barack Obama không có duyên với Á Châu. Việc ông muốn "chuyển trục" về khu vực Đông Á có thể là chuyện hão.

Hoa Kỳ đang bị thêm một vụ khủng hoảng chính trị nữa, khi một phần của bộ máy công quyền liên bang bị tạm đóng cửa vì những mâu thuẫn không hàn gắn nổi giữa Hạ viện Cộng Hoà với Thượng viện và Hành pháp Dân Chủ. Chuyện chính quyền đóng cửa có thể kéo dài thêm vài tuần cho tới khi mâu thuẫn về ngân sách và chế độ bảo dưỡng y tế (ObamaCare) sẽ lồng vào một trận đấu nữa về "định mức công trái", mức vay mượn tối đa được Quốc hội cho phép.

Hậu quả bất ngờ của trò đùa nhức tim này là Hoa Kỳ tính chuyển trục về Châu Á mà cái trục bị long!

Về bối cảnh, Hiến pháp Hoa Kỳ trao cho Hạ viện quyền chuẩn chi mọi khoản chi của ngân sách liên bang, sau đó chính quyền liên bang mới được quyền thanh toán. Cũng về bối cảnh, trong mấy ngày sôi nổi, Hạ viện do đảng Cộng Hoà đã liên tiếp bỏ phiếu để chuẩn chi mọi khoản công chi của ngân sách, trừ những hoạt động liên hệ đến ObamaCare. Những ai muốn biết sự thật thay vì mắc lừa thủ thuật chính trị hoặc nghe lời vu cáo, có khi xuất phát từ báo chí mắc chứng Obamê, thì có thể tìm đọc trong Congressional Record (www.gpo.gov).

Thượng viện và Hành pháp trong tay đảng Dân Chủ thì coi rằng việc cải tạo y tế đã thành luật từ ba năm nay và một phần quan trọng bắt đầu đi vào áp dụng, khá lụp chụp, từ hôm mừng một nên đã phản bác mọi kết quả biểu quyết tại Hạ viện. Họ nhất quyết không nhượng bộ, mà đảng Cộng Hoà theo truyền thống ngậy ngô cố chấp lại không giải thích được cho rõ. Rồi đôi bên đổ lỗi cho nhau là đã đóng cửa bộ máy công quyền liên bang. Thật ra, chỉ một số hoạt động không được coi là quan yếu mới bị tạm ngưng mà thôi.

Đây là một chương nổi dài của trận đánh về ngân sách đã khởi sự từ năm 2011 với vụ trái phiếu Mỹ bị hạ điểm tín nhiệm vào Tháng Tám, kéo qua hai đòn giảm chi gọi là "vực thẳm ngân sách" fiscal cliff vào năm 2012 và "cầm cổ công chi" sequestration vào đầu năm nay.

Trở lại nguồn gốc của trận đánh thì từ quá lâu rồi, chính quyền liên bang Hoa Kỳ bị bội chi ngân sách liên tục nên cứ đi vay, nhưng chỉ có thể vay trong giới hạn của Quốc hội. Vì khoảng hai tuần nữa (ngày 17 này, theo một cách tính của Bộ Ngân khố) thì Mỹ sẽ đụng vào giới hạn đó nên phải được

lượng viện Quốc hội cho nâng thêm trần nợ. Nếu không, chính quyền chẳng thể tôn trọng những cam kết với các chủ nợ là giới đầu tư trái phiếu trên toàn cầu.

Trường hợp đó được gọi là "default", hay "vi ước", một bước trước khi rơi vào tình trạng vỡ nợ (insolvency) rồi phá sản (bankruptcy). Nước Mỹ giàu có không thể vỡ nợ, nhưng khi vi phạm cam kết thì mức tín nhiệm về tài chính sụt giảm sẽ khiến phân phối trái phiếu gia tăng, và lãi suất tăng thì gây bất lợi lớn cho kinh tế. Trong hai ngày liền, Bộ Ngân khố (hay Tài chính) Mỹ đã kín đáo rồi công khai cho biết là nếu không sớm khai thông những ách tắc chính trị hiện nay, Hoa Kỳ sẽ bị một vụ khủng hoảng tài chính còn nghiêm trọng hơn vụ 2008.

Nghe thấy vậy thì ai cũng sợ!

Bây giờ ta mới nhìn ra bên ngoài....

Hôm Thứ Tư mừng hai, Phủ Tổng thống cho biết là vì lý do vận trù hay "hậu cần" – logistic, khi thiếu nhân viên bảo vệ tổng thống do bộ máy công quyền bị đóng cửa – Tổng thống Obama sẽ không thể thăm viếng Malaysia và Philippines trong hai ngày 11-12 tới đây như đã dự trù. Đại diện cho ông sẽ là Ngoại trưởng John Kerry, Tổng trưởng Thương mại Penny Pritzker và Đặc sứ Thương mại Hoa Kỳ là Michael Froman. Chiều Thứ Năm, tòa Bạch Cung tặng phần kịch tính mà thông báo là Tổng thống sẽ hủy luôn cả chuyến Á du để ở nhà khai thông ách tắc. Nhưng dù chẳng dời thủ đô phó hội với các nước như đã hẹn, Tổng thống Mỹ cũng chẳng dời đổi lập trường là nhất quyết không nhượng bộ đối lập.

Được trù tính từ lâu, chuyến Á du của Tổng thống Mỹ từ mừng bảy đến 12 có nghị trình là ông Obama dự Thượng đỉnh APEC của Diễn đàn Hợp tác Kinh tế Á châu Thái bình dương tại Bali của Indonesia, Thượng đỉnh ASEAN của Hiệp hội 10 Quốc gia Đông Nam Á và Thượng đỉnh Đông Á tại tiểu vương quốc Brunei, rồi chính thức thăm viếng Mã Lai Á và Phi Luật Tân. Một ngày sau khi loan báo bỏ rơi chuyến Phi-Mã, Hoa Kỳ cũng khởi dự các thượng đỉnh APEC và ASEAN....

Với giới lãnh đạo Á Châu thì đây là điều đáng tiếc sau nhiều vụ lỡ hẹn khác. Lại một chuyện... vi ước về ngoại giao.

Tháng Ba năm 2010, Tổng thống Mỹ đã dời lại rồi hủy luôn việc thăm viếng Indonesia và Úc vì phải ở nhà vận động cho đạo luật cải tạo y tế. Ông hẹn qua Tháng Sáu, nhưng đến hẹn lại xuống! Hai chuyến thăm viếng chính thức này cũng lại bị hủy vào Tháng Sáu vì tai nạn dầu khí của tổ hợp BP trong Vịnh Mễ Tây Cơ.

Từ mấy chục năm nay, tình trạng bội chi lưu cữu và mâu thuẫn quan điểm về ngân sách từng xảy ra nhiều lần khiến một phần không quan trọng của chính quyền liên bang bị tạm thời đóng cửa. Người ta thường nói đến 26 ngày đình đốn cuối năm 1995 và đầu năm 1996 khi có đụng độ về ngân sách giữa Hành pháp Dân Chủ (Tổng thống Bill Clinton) và Hạ viện Cộng Hoà (Dân biểu Newt Gingrich). Thật ra, trước đó đã từng có nhiều lần tương tự dù ngắn hơn, giữa Hành pháp Cộng Hoà thời Ronald Reagan và Quốc hội Dân Chủ (Dân biểu "Tip" O'Neill), vào các năm 1981, 1982, 1984, 1986 và 1987.

Nhưng chưa khi nào mà một Tổng thống Mỹ lại nhiều lần lỗi hẹn với các nguyên thủ quốc gia như Obama trong khi Hoa Kỳ đang lúng túng giải quyết hồ sơ Trung Đông, chuyện Syria và Iran, trước sự thất vọng của các đồng minh như Israel, Saudi Arabia, Egypt và Turkey. Lần trước vào năm 1995, Tổng thống Bill Clinton cũng đã phải bỏ Thượng đỉnh APEC vì một vụ shutdown ở nhà, nhưng ông kịp hàn gắn vụ này khi thăm viếng Nhật Bản và Nam Hàn năm sau.

Với Á Châu, tình hình còn tệ hơn vậy. Từ gần bốn năm nay, Chính quyền Obama rầm rộ thông báo việc chuyển trục về Đông Á sau khi Mỹ trừ tính rút chân khỏi vũng lầy Trung Đông (Iraq) và Trung Á (Afghanistan). Chuyện triệt thoái chưa xong thì bây giờ bên trong lại có loạn vì phản ứng của đảng Cộng Hoà, được nhiều người trong phe Dân Chủ gọi là khủng bố Hồi giáo Jihadsist.

Đây là lúc Tổng thống Iran cho tiết lộ rằng phía Hoa Kỳ đã năm lần bán tiếng muốn đàm phán mà đều bị Tehran từ chối... Người ta còn biết thêm rằng nhân khóa họp của Đại hội đồng Liên Hiệp Quốc vừa qua ở New York, Chính quyền Obama đề nghị Tổng thống Hoa Kỳ và Iran gặp nhau mà chuyện

không thành vì Tổng thống Hassan Rouhani bận gặp báo chí, nên sau cùng Tổng thống Obama đành phải gọi điện thoại nói chuyện vài câu khi Rouhani trở về Tehran.

Đám ra Tổng thống Mỹ có thể nản nì nói chuyện với đối thủ Iran mà nhất quyết không nhượng bộ đối lập Cộng Hoà ở nhà!

Trong vụ này, nước Mỹ hụt mất những gì tại Châu Á?

Theo nghị trình, Tổng thống Mỹ phải tới Manila thảo luận về hợp tác quân sự với lãnh đạo Philippines trước sự theo dõi tìm hiểu của các nước trong Hiệp hội ASEAN vì liên hệ đến an ninh Đông Nam Á trước sức ép của Trung Quốc. Tại Malaysia, Tổng thống Mỹ cũng có cơ hội đẩy mạnh việc đàm phán để sớm hoàn thành Hiệp ước Đối tác Xuyên Thái bình dương TPP bị ách tắc vì sự chống đối của các tập đoàn quốc doanh Mã Lai Á. Với Kuala Lumpur, Tổng thống Mỹ còn có nhu cầu xây dựng một quan điểm thống nhất với cả khối ASEAN về Quy tắc Hành xử tại vùng biển Đông Nam Á để gây áp lực với Bắc Kinh.

Nhưng Obama lại vắng mặt và nhượng sân chơi Malaysia cho Chủ tịch Tập Cận Bình của Bắc Kinh. Lãnh đạo Trung Quốc có ba ngày viếng thăm chính thức Malaysia, từ mừng ba đến mừng năm, sau khi đã tới Indosenia. Ông đem theo nhiều dự án hấp dẫn và lập trường kiên định của mình về Đông hải, để bẻ từng chiếc trong bó dũa ASEAN.

Sau khi hủy chuyến công du Phi-Mã, Tổng thống Mỹ còn quay lưng với Đông Á khi bỏ luôn các thương đình, là nơi mà Tập Cận Bình và Tổng thống Vladimir Putin bình thân gặp gỡ và tranh thủ các nước Đông Á trước sự tường thuật của truyền thông quốc tế.

Thật ra, tình trạng lỡ hẹn đáng tiếc này còn cho thấy một sự thật khác về mức ưu tiên trong tư duy và đối sách của Barack Obama.

Với tài hùng biện, ông có thể ăn nói nước đôi, đổ đen trái phải gì thì mình cũng đúng. Nhưng căn bản thì ban tham mưu về an ninh và đối ngoại của ông thiếu người am hiểu về Châu Á, mà lại còn tập trung vào các hồ sơ khác. Và trong bài diễn văn Tổng thống Mỹ đọc trước Đại hội đồng Liên hiệp Quốc, Á Châu lấy lừng vắng mặt. Không đáng kể trong mối quan tâm của Obama.

Trước sự bành trướng kiên trì của Trung Quốc, các nước Đông Nam Á đành trông vào hai cường quốc trong khu vực là Nhật và Úc. Và chờ một Tổng thống khác của Hoa Kỳ.

Nhìn lại như vậy thì chuyện một phụ nữ nổi điên tông xe vào Phủ Đầu Rồng rồi phóng bạt mạng qua Quốc hội làm náo loạn thủ đô Mỹ để bị bắn hạ vào chiều Thứ Năm vừa qua chưa phải là chuyện điên nhất của nước Mỹ. Thảm.

Posted by Nguyễn Xuân Nghĩa at 1:47 PM No comments:

[Email This](#)[BlogThis!](#)[Share to Twitter](#)[Share to Facebook](#)

[Links to this post](#)

Labels: [Chuyện Hoa Kỳ](#)

Wednesday, October 2, 2013

Khi Chính Phủ Hoa Kỳ Đóng Cửa

Vũ Hoàng & Nguyễn-Xuân Nghĩa, RFA Ngày 131002

Buồn trong ngắn hạn - vui với đường dài

* Ảnh minh họa Smithsonian National Zoo thông báo đóng cửa hôm 01/10/2013. AFP photo*

Bước vào quý bốn của năm nay, dấu hiệu hồi phục của nền kinh tế Hoa Kỳ đang gây hứng khởi cho các thị trường thế giới thì việc Quốc hội Mỹ không ngăn nổi một vụ tạm đóng cửa bộ máy công quyền liên bang lại khiến thế giới giật mình. Diễn đàn Kinh tế đi xa hơn những bất trắc trước mắt để tìm hiểu về những thay đổi lớn của kinh tế Hoa Kỳ cho nhiều năm tới.

Khác biệt quan điểm giữa hai đảng

Vũ Hoàng: Xin kính chào ông Nghĩa. Thưa ông, các chỉ dấu có tính chất tiên báo như mức tin tưởng của doanh gia, số đơn đặt hàng cho hãng xưởng và hoạt động của khu vực biển chế, v.v... đều cho thấy kinh tế Hoa Kỳ đang phục hồi với cái tốc rất mạnh cho quý bốn của năm nay. Thế rồi mâu thuẫn về ngân sách bùng nổ trong Quốc hội và kéo dài cho đến giờ phút cuối mà không ngăn nổi một vụ đóng cửa bộ máy công quyền liên bang từ rạng ngày mừng một Tháng 10. Nhiều người không hiểu vì sao một siêu cường kinh tế toàn cầu lại để xảy ra một vụ khủng hoảng như vậy. Xin ông giải thích cho nguyên nhân của chuyện này và liệu chúng ta có thể biết rằng tương lai rồi sẽ ra sao không?

Nguyễn-Xuân Nghĩa: - Tôi xin thú thật là đã say mê theo dõi từ nhiều tuần nay vì hiểu thêm về sự vận hành của nền dân chủ Mỹ mà cũng không quên khung cảnh dài hạn của nền kinh tế nên không thấy ngạc nhiên. Có lẽ phải nói rằng còn mừng vì kinh tế Hoa Kỳ đang đi hết chu kỳ loay hoay xoay trở để sẽ có một tương lai sáng sủa hơn trong những năm tới! Bây giờ về nguyên do.

- Theo Hiến pháp Mỹ thì Quốc hội có thẩm quyền chuẩn chi mọi khoản chi tiêu của chính quyền liên bang và biểu quyết thành luật, được Tổng thống chấp thuận và ban hành. Tài khóa hàng năm của ngân sách liên bang là từ mừng một Tháng 10 năm này đến 30 Tháng Chín năm sau, nếu Quốc hội chưa thông qua đạo luật ngân sách thì phải biểu quyết đạo luật tạm du di các khoản công chi cho tới cuối năm, sau đó các cơ quan công quyền liên bang mới được phép thanh toán.

- Chuyện thứ hai là từ mấy chục năm nay, ngân sách Hoa Kỳ bị bội chi liên tục, chính quyền liên bang phải đi vay qua việc phát hành trái phiếu do Bộ Ngân khố quản lý, tức là bán giấy nợ lấy tiền thanh toán công chi và phải trả tiền lời. Khoản nợ của khu vực công quyền được gọi là "công trái" và

mức vay nợ cũng do Quốc hội quyết định. Khi chính phủ liên bang đã vay rồi mà cần vay thêm thì phải xin Quốc hội nâng định mức đi vay, ta có thể gọi là "trần nợ". Như vậy ta thấy rằng luật lệ của Mỹ có hai cái chốt để kiểm soát việc công chi thu và đại diện người dân là lưỡng viện Quốc hội, gồm có Thượng và Hạ viện, có trách nhiệm chính.

- Tình hình trở thành rắc rối khi Hoa Kỳ bị vụ khủng hoảng tài chính rồi suy trầm kinh tế năm 2008 và cử tri bỏ phiếu cho đảng Dân Chủ kiểm soát cả hai viện Quốc hội lẫn Hành pháp, với Tổng thống Barack Obama có chủ trương cải tạo để làm thay đổi nước Mỹ. Nhưng sau khi ngân sách bị bội chi quá nặng và gánh công trái lên tới kỷ lục thì qua hai cuộc bầu cử năm 2010 và 2012, dân Mỹ đưa đảng Cộng Hoà nắm đa số tại Hạ viện trong khi đảng Dân Chủ vẫn kiểm soát Thượng viện và Hành pháp. Khác biệt về quan điểm giữa hai đảng này mới dẫn tới tranh luận về ngân sách và gây khủng hoảng chính trị liên tục từ ba năm nay, hết chuyện nâng trần nợ năm 2011 thì đến vực thẳm tài chính năm 2012, rồi cầm cổ ngân sách vào đầu năm nay...

Vũ Hoàng: Ông cho là những gì đang xảy ra trong Quốc hội đã manh nha từ trước nên không ngạc nhiên. Còn quan điểm khác biệt giữa hai đảng là gì mà gây ra mấy năm ách tắc như vậy?

Nguyễn-Xuân Nghĩa: - Tôi xin giản lược rằng đảng Dân Chủ coi trọng công bằng xã hội và khả năng can thiệp của nhà nước, còn đảng Cộng Hoà chú trọng đến phát triển kinh tế và muốn giới hạn vai trò của nhà nước. Trong lĩnh vực tài chính công, khác biệt đó về lập trường kết tinh vào hồ sơ ngân sách. Trên đại thể thì đảng Dân Chủ đòi tăng chi và tăng thuế, đảng Cộng Hoà đòi giảm chi và giảm thuế. Còn Tổng thống Obama thì đạt một thắng lợi cải tạo là đạo luật về chế độ bảo dưỡng y tế, thường được gọi nôm na là Obamacare.

- Đây là đạo luật lớn lao, phức tạp và gây tranh luận sôi nổi, được ban hành từ ba năm trước mà sau đó có nhiều sửa đổi để áp dụng từng phần. Một phần chính sẽ được áp dụng từ mùng một Tháng 10 này nên là đầu mối của trận đánh về ngân sách hiện nay. Một số dân biểu nghị sĩ Cộng Hoà muốn cản đạo luật này và xoay cách này không xong thì tìm cách khác. Sở dĩ không xong là vì dù Hạ viện Cộng Hoà có thông qua nhiều đề nghị thì vẫn bị Thượng viện Dân Chủ lần lượt biểu quyết chống và nếu lọt qua hai viện thì còn gặp lá phiếu phủ quyết của Tổng thống. Kết quả là Quốc hội chưa có văn kiện nào cho phép chuẩn chi nên một số hoạt động của bộ máy công quyền ở cấp liên bang phải tạm ngưng.

Khác biệt về quan điểm giữa hai đảng này mới dẫn tới tranh luận về ngân sách và gây khủng hoảng chính trị liên tục từ ba năm nay... Nguyễn-Xuân Nghĩa

Vũ Hoàng: Hậu quả rồi sẽ ra sao khi bộ máy công quyền bị đóng cửa như vậy?

Nguyễn-Xuân Nghĩa: - Trước hết, tôi thiên nghĩ kinh tế là ba phần thực tế và một phần ấn tượng; còn chính trị có ba phần ấn tượng và chỉ một phần thực tế vì gây ra cảm quan ấn tượng cũng là một nghệ thuật chi phối cách suy nghĩ và hành động của người khác. Trong những ngày tới, chúng ta sẽ nghe thấy nhiều giải trình hay bình luận khác biệt để xem là ai có trách nhiệm về chuyện đóng cửa chính quyền vì điều ấy sẽ ảnh hưởng đến cuộc bầu cử giữa nhiệm kỳ vào năm tới và cuộc tổng tuyển cử năm 2016. Tôi xin được miễn bình luận về chuyện chính trị đó.

- Thật ra, xã hội Hoa Kỳ xoay chuyển vì nhiều động lực khác hơn là chỉ vì bộ máy công quyền. Nhiều lĩnh vực sinh hoạt quan yếu và tối cần thiết hoặc các chương trình hoạt động với ngân sách đa niên thì vẫn còn, chứ không phải chính phủ bỗng dưng hết hoạt động. Những ai làm trong khu vực công quyền hoặc doanh nghiệp làm cho công quyền thì bị ảnh hưởng và điều ấy có gây bất lợi về kinh tế và sẽ trở thành vấn đề nếu kéo dài quá lâu.

- Khốn nỗi, tới quãng 17 này, là hơn hai tuần nữa, thì Bộ Ngân khố cũng cho biết là việc đi vay sẽ đụng trớn và Quốc hội phải cho nâng trần nợ nếu không Hoa Kỳ sẽ bị vi ước trước thị trường tài chính vì không tôn trọng nghĩa vụ đi vay của mình. Đấy lại là một trận đấu tài chính khác có thể kéo dài hết tháng 10. Kịch bản đó có nghĩa là hậu quả bất lợi về kinh tế sẽ nặng hơn, có khi đẩy lui những thành quả tăng trưởng đã đạt được từ đầu năm.

Nước Mỹ sẽ vững hơn?

Lãnh đạo các công ty tài chính lớn ở Hoa Kỳ đến dự cuộc họp Diễn đàn Dịch vụ tài chính với Tổng thống Obama tại Nhà Trắng hôm 02/10/2013, ngày thứ hai của việc đóng cửa chính phủ. AFP photo

Vũ Hoàng: Ông vừa nói đến việc nếu Quốc hội không nâng định mức đi vay tối đa mà ông gọi là "trần nợ" thì Hoa Kỳ gặp tình trạng vi ước trước thị trường tài chính. Điều đó là gì và nếu xảy ra thì sao?

Nguyễn-Xuân Nghĩa: - Thưa rằng tôi tạm dịch từ chữ "default", vi ước là khi khách nợ vi phạm lời cam kết với chủ nợ, nó nhẹ hơn trình trạng "vỡ nợ" và càng không phải là "phá sản" hay khánh tận. Trường hợp đó mấp mé xảy ra hồi đầu Tháng Tám năm 2011 khiến giá trị khả tín của trái phiếu Hoa Kỳ bị đánh sứt. Nghĩa là các chủ nợ hoài nghi sự đáng tin của khách nợ Mỹ nên đòi phần lời cao hơn. Lần này, nếu Hoa Kỳ trải qua nhiều ngày không được phép vay vì chưa nâng định mức công trái tối đa thì các thị trường tài chính quốc tế sẽ bị rúng động và đấy là điều còn bất lợi hơn nạn đóng cửa chính quyền. Tuy nhiên dù Hoa Kỳ có bị các thị trường nghi ngờ thì cũng không có nghĩa là nước Mỹ sẽ quỵ nợ hay vỡ nợ, và nếu so sánh với ba thị trường còn lại là Âu Châu, Nhật và Trung Quốc thì thị trường tài chính Mỹ vẫn an toàn và sâu xa hơn cả.

- Có lẽ bất lợi lớn nhất của vụ này là trong một thế giới bị nguy cơ suy trầm lẫn bất ổn về an ninh và chinh chiến, đệ nhất siêu cường lại không giải quyết được những mâu thuẫn nội bộ khiến các nước hoài nghi khả năng đối ngoại của Hoa Kỳ. Tôi thì lạc quan hơn và cho rằng chính là vụ ách tắc này mới gây phản ứng mạnh trong xã hội Mỹ và giúp Hoa Kỳ hoàn tất việc xoay chuyển qua hướng khác để tìm lại vị trí vững mạnh của mình.

Vũ Hoàng: Thính giả của chúng ta có lẽ đã quen với cách giải thích đầy nghịch lý của ông. Nhưng vì sao ông tin là nước Mỹ sẽ lại vững mạnh hơn?

Nguyễn-Xuân Nghĩa: Tôi xin được nhắc lại chương trình tuần trước về những liều thuốc đỡ bệnh khi Hoa Kỳ bị khủng hoảng tài chính năm 2008. Một trong nhiều vấn đề lưu cữu của xã hội Mỹ là tiết kiệm ít, nên đi vay để tiêu thụ và đầu tư vì vậy mới gây khủng hoảng. Ta không quên tiết kiệm của dân Mỹ từ 12% của lợi tức vào 30 năm trước đã sụt tới 1% trước cơn địa chấn.

- Từ đó và trước những yêu cầu ngày càng lớn về hưu liễm khi thế hệ sinh sau Thế chiến II sẽ lần lượt về hưu, dân Mỹ đang tìm lại truyền thống cần kiệm của họ. Khi họ giảm bớt chi tiêu thì kinh tế sa sút và dù số hàng nhập khẩu vào Mỹ chỉ ở khoảng 12% của tổng số tiêu thụ của nước Mỹ toàn cầu vẫn bị suy trầm. Khi nhà nước tăng chi để kích thích kinh tế thì bội chi và công trái mới gây phản ứng từ người dân qua bầu cử, hậu quả là ách tắc chính trị hiện nay. Bên dưới những phát biểu đầy ấn tượng của giới chính trị khi tranh cử, thì sức tiêu thụ và vị trí của Mỹ kim trên các thị trường tài chính quốc tế mới cho thấy tiềm lực rất lớn của kinh tế Hoa Kỳ.

- Nhìn cách khác, sau khi Chiến tranh lạnh kết thúc năm 1991, dân Mỹ qua 10 năm lạc quan tiêu xài trong một thế giới tưởng là bình an rồi họ hốt hoảng vì vụ khủng bố 9-11. Họ qua 10 năm chiến tranh mà vẫn cứ duy trì mức sống cũ, ví dụ như mỗi ngày nhập hơn một tỷ Kỹ kim từ các nước, và nếu tiết kiệm giảm thì người dân tái tài trợ ngôi nhà để lấy tiền tiêu cho tới khi giá nhà hết tăng và khủng hoảng tài chính bùng nổ. Vì vậy, tôi trộm nghĩ là sau năm năm xoay trở, Hoa Kỳ đang bước qua thời

thu vén, vừa triệt thoái khỏi các chiến trường lớn, vừa đẩy cho thiên hạ chia sẻ trách nhiệm về an ninh toàn cầu, vừa chấn chỉnh lại việc chi thu trong nhà, trong nước.

Tôi thì lạc quan hơn và cho rằng chính là vụ ách tắc này mới gây phản ứng mạnh trong xã hội Mỹ và giúp Hoa Kỳ hoàn tất việc xoay chuyển qua hướng khác để tìm lại vị trí vững mạnh của mình. Nguyễn-Xuân Nghĩa

Vũ Hoàng: Một cách cụ thể về kinh tế thì ông cho rằng chuyện gì sẽ xảy ra?

Nguyễn-Xuân Nghĩa: - Bi quan trong ngắn hạn và lạc quan hơn về trung hạn năm bảy năm tới!

- Trước mắt, nước Mỹ phơi bày những hình ảnh luộm thuộm của tấm màn dân chủ ở trên. Bên dưới là sự thay đổi của một xã hội có khả năng thích ứng và sáng tạo từ một dân số dù sao vẫn là trẻ trong khối công nghiệp hoá vì đón nhận di dân và khai thác được kinh nghiệm của tứ xứ.

- Một cách cụ thể thì Hoa Kỳ sẽ xây dựng lại khả năng tiết kiệm đã có và dùng tiềm lực đó giải quyết các vấn đề bên trong, thí dụ như nếu tiết kiệm được 10% lợi tức thì một năm có hơn ngàn tỷ đô la để ra khỏi tình trạng bội chi và nợ nần hiện tại. Hoa Kỳ cũng ít lệ thuộc hơn vào nguồn tiết kiệm hay năng lượng nhập cảng mà có thể tự túc và đây sẽ là một vấn đề cho nước nào cứ trông chờ vào sức tiêu thụ và nhập khẩu của thị trường Mỹ. Trong khi Âu Châu và Nhật Bản còn chật vật và Trung Quốc lại lao đao hơn nữa vì phải chuyển hướng mà chưa định hướng được, nước Mỹ vẫn vươn lên vị trí cũ, với sức mạnh của đồng đô là mà đồng Euro hay đồng Yen và đồng Nguyên của Trung Quốc chưa thể thay thế được. Để kết luận thì nước Mỹ cứ công khai phơi bày những phê phán về sự tiêu cực của mình, kể cả lời tiên đoán về sự suy tàn của quốc gia, nhưng đây cũng là cơ hội thật sự tự phê để tự thắng mà nhiều xứ khác không có được.

Vũ Hoàng: Xin cảm tạ ông Nghĩa về lối phân tích này.

Nguồn: <http://dainamaxtribune.blogspot.com.au/search?updated-min=2013-01-01T00:00:00Z&updated-max=2014-01-01T00:00:00Z&max-results=50>

www.vietnamvanhien.net